

**جناب آقای دکتر کدخدایی
معاون محترم اجرایی و امور انتخابات**

سلام علیکم؛

در خصوص موضوعات مطروحه در سی و هفتمین جلسه شورای محترم نگهبان، مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۲ مستحضر می‌دارد نتایج بررسی حاصله راجع به عناوین مورد اشاره در ردیف ۱ و ۴ جهت ملاحظه تقدیم می‌گردد.

۱- طرح اجازه ایجاد ردیف مستقل به دولت برای مؤسسات آموزشی و پژوهشی مصوب شورای گسترش آموزش عالی در بودجه سال ۱۳۸۶

۱- به نظر می‌رسد اصلاحات صورت گرفته در سطر دوم و سوم ماده واحد به جهت تحمیل نظر مجلس در خصوص ردیف بودجه سالیانه کماکان با اصول ۵۲ و ۷۴ قانون اساسی مغایر است.
۲- عنوان «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» به دلیل انحلال این سازمان باید اصلاح گردد که این مهم علیرغم تذکر شورای نگهبان توسط مجلس مغفول مانده است.

۴- لایحه یک فوریتی اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی

اظهار نظر کارشناسی در دو بخش به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

بخش اول: ایرادات مطروحه شورای محترم نگهبان

۱- نظر به اصلاح صورت گرفته در مصوبه مجلس شورای اسلامی، ایراد بند اول شورای نگهبان در خصوص ذیل ماده (۲) از حیث مغایرت با اصل ۶۰ قانون اساسی و ابهام، به جهت اعطای مجوز صلاحیت اخذ تصمیم به آیین‌نامه مصوب رئیس‌جمهور و جمعی از وزراء معنونه در بندهای (۱) تا (۶) ماده (۴۲) مرتفع شده به نظر می‌رسد.

۲- اصلاح صورت گرفته در ذیل تبصره (۱) بند (ج) ماده (۳)، به جهت حذف تصویب هیأت وزیران

و اعطای صلاحیت تصویب به فرماندهی کل نیروهای مسلح به نظر رافع ایراد شورای نگهبان است.

۳- با توجه به تغییرات صورت گرفته در روش اخذ تصمیمات شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴ - مذکور در ماده (۴۲) مصوبه - و نیز واجدین حق رأی در هیأت واگذاری - مذکور در ماده (۴۰) مصوبه - و نیز اصلاح پاراگراف دوم ماده (۲۳)، ایرادات بند سوم شورای نگهبان مرتفع به نظر می‌رسد.

۴- ایراد و ابهام بند چهارم همچنان به لحاظ فقدان اساسنامه «شرکت ملی نفت ایران» به قوت خود باقی است.

۵- اصلاح صورت گرفته در تبصره (۲) ماده (۵) مبنی بر جایگزینی «اقدامات قانونی لازم از سوی دولت در خصوص نحوه تأسیس بنگاه‌های موضوع ماده» به جای «الزام دولت به تقدیم لایحه به مجلس»، در واقع صرفاً تغییر عبارت بوده و اشکال شورای نگهبان، به نظر همچنان باقی است.

۶- اصلاح صورت گرفته در تبصره (۲) ماده (۵) به دلیل اعطاء صلاحیت تصویب لایحه به شورای پول و اعتبار مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی به نظر می‌رسد.

۷- ایراد ماده (۹) به دلیل تصویب مجدد و عدم اصلاح جهت رفع ایراد مطروحه از شورای نگهبان همچنان باقی به نظر می‌رسد.

۸-

الف - ایراد جزء (۲) بند (ج) ماده (۱۰) با توجه به جایگزینی کلمه «تخفیف» به جای عبارت «پرداخت یارانه» به دلیل پیش‌بینی تخفیف ۲۰ درصدی در بند (ب) ماده (۱۲) لایحه پیشنهادی دولت و ایراد تبصره (۱) ماده (۲۸) به دلیل پیش‌بینی تصویب هیأت وزیران و نیز ایراد ماده الحاقی (۳) به دلیل پیش‌بینی محل تأمین هزینه جدید از حساب ذخیره ارزی رفع شده به نظر می‌رسد.

ب - ایراد بند (و) ماده (۱۰) و تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۳۷) به دلیل ابقاء مصوبه قبلی و نیز ایراد ماده (۱۲) به دلیل بیشتر بودن تخفیف ۲۵ درصدی پیشنهادی مجلس از تخفیف ۲۰ درصدی پیشنهادی دولت در لایحه به نظر همچنان به قوت خود باقی است.

۹- ایرادات بند(۳) ماده(۱۹) با لحاظ تغییرات صورت گرفته مبنی بر حذف مصادیق استثنا به دلیل اینکه همچنان از شمول مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی خارج است، به نظر همچنان به قوت خود باقی است.

۱۰- ایراد بند(۵) ماده(۱۹) با لحاظ تغییرات صورت گرفته مبنی بر حذف عبارت «عدم نیاز به تصویب مجلس شورای اسلامی» به دلیل ماهیت تقنینی و نیاز به تصویب مجلس شورای اسلامی همچنان باقی به نظر می‌رسد و موجبات ابهام را فراهم آورده است.

۱۱- با توجه به اصلاحات پیش گفته در هیأت واگذاری، ایراد بند(۱۱) شورای نگهبان بر ماده(۲۰) به نظر مرتفع شده است.

۱۲- ایراد بند(د) ماده(۲۰) با لحاظ تغییرات صورت گرفته مبنی بر حذف اختیار هیأت واگذاری و جایگزینی دولت به جای آن همچنان به دلیل ماهیت تقنینی مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی به نظر می‌رسد.

۱۳- ایراد تبصره(۱) بند(و) ماده(۲۰) با لحاظ تغییرات جزئی صورت گرفته همچنان باقی می‌باشد و مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی به نظر می‌رسد.

۱۴- ایراد ماده(۲۶) از حیث مغایرت با اصل ۶۰ نظر به اصلاحات پیش گفته در خصوص نحوه تصمیم‌گیری در شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به نظر برطرف گردیده و ایراد مغایرت با اصل ۷۵ همچنان باقی به نظر می‌رسد.

۱۵- اصلاحات پیش گفته در خصوص نحوه تصمیم‌گیری در شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به نظر رافع ایراد تبصره(۴) ماده(۲۸) می‌باشد.

۱۶- ایراد بند(۱۶) شورای نگهبان در خصوص ماده(۳۱) به دلیل تصویب مجدد مصوبه قبلی همچنان باقی به نظر می‌رسد.

۱۷- ایراد تبصره‌های مواد(۳۱) و (۴۱) به دلیل اصلاحات صورت گرفته در خصوص هیأت واگذاری و شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به نظر رفع گردیده است.

۱۸- ایراد ماده (۳۹) به دلیل اصلاح صورت گرفته در خصوص نحوه تصمیم‌گیری در شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به نظر رفع گردیده است.

۱۹- ایرادات بند (۱۹) شورای نگهبان در خصوص مواد (۴۱)، (۴۲) و (۴۳) به دلیل اصلاح صورت گرفته در خصوص هیأت واگذاری و شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به نظر رفع گردیده است.

۲۰- نظر به تغییرات صورت گرفته در بندهای (۱۲) و (۱۳) ماده (۴۱) مبنی بر اضافه نمودن عبارت «در چارچوب ضوابط و مقررات قانونی» و «با رعایت مفاد این قانون» که البته به ترتیب در قالب جزءهای (۴) و (۵) بند (ب) ماده (۴۱) اصلاحی قرار گرفته‌اند رافع ایراد اصل ۸۵ قانون اساسی به نظر می‌رسد و نیز به دلیل اصلاح صورت گرفته در ماده (۴۰) مبنی بر حذف حق رأی از رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ایراد اصل ۱۳۸ قانون اساسی مطروحه از سوی شورای نگهبان به نظر رفع گردیده است.

۲۱- اصلاح صورت گرفته در خصوص نحوه تصمیم‌گیری در شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به نظر رافع ایراد بند (۴) ماده (۴۳) می‌باشد.

۲۲- با توجه به تعریف «اخلال در رقابت» در ماده (۱)، به نظر ابهام مطروحه در بند (۲۲) نامه شورای نگهبان مرتفع گردیده است. لذا زمینه برای اظهارنظر شورای محترم نگهبان فراهم می‌باشد. (ایرادات و ابهامات مرکز تحقیقات در خصوص مواد (۴۵)، (۴۶) و (۴۷) قبلاً تقدیم شورای محترم نگهبان گردیده است.)

۲۳- نظر به رفع ابهام به عمل آمده در خصوص ماده (۴۶) به نظر می‌رسد زمینه جهت اظهارنظر شورای نگهبان در خصوص ماده (۴۹) که قبلاً نظر مرکز تحقیقات تقدیم گردیده است مهیا می‌باشد.

۲۴- چنانچه افزودن عبارت «در خصوص امور موردی مندرج در این قانون» به انتهای بند (۱) ماده (۵۹) رافع ابهام باشد نیز حداقل ایراد مغایرت با اصل ۳۶ قانون اساسی به دلیل پیش‌بینی مجازات‌های مختلف برای رویه‌های ضدرقابتی در برخی مواد مصوبه وجود دارد.

۲۵- اصلاح به عمل آمده در بند(۵) ماده(۵۹) مبنی بر جایگزینی عبارت «دستورالعمل» به جای «ضوابط» و اضافه کردن عبارت «با رعایت مقررات مربوط» به نظر رافع ایراد می‌باشد.

۲۶- ایرادات بند(د) جزء(۳) ماده(۶۵) نظر به اصلاح صورت گرفته مبنی بر حذف عبارت «و در هیچ یک از مراجع اداری و قضایی قابل اعتراض نیست» به نظر رفع گردیده است.

۲۷- اصلاح صورت گرفته در تبصره بند(۳) ماده(۸۰) مبنی بر اضافه نمودن عبارت «در صورت پیش‌بینی این امر در اساسنامه یا دخالت اشخاص در این امر» به نظر رافع ایراد می‌باشد، بدیهی است اظهار نظر فقهی و شرعی در صلاحیت فقهای معزز و معظم شورای نگهبان است.

۲۸- در خصوص ماده الحاقی(۱) با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایرادی به نظر نمی‌رسد.

۲۹- در خصوص اصلاح و تغییر صورت گرفته در ماده(۴۰) مصوبه دائر بر حذف حق رأی از «رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی» صرف نظر از تذکر شورای نگهبان مبنی بر عنوان مذکور، قابل ذکر است با انجام این تغییر از سوی مجلس، افراد واجد حق رأی در هیأت واگذاری، منحصر به دو وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری می‌گردد که از این جهت چگونگی تصمیم‌گیری در این هیأت واجد ابهام و ایراد می‌باشد.

۳۰- در خصوص ایرادات شورا مبنی بر مغایرت برخی مواد مصوبه با اصل ۷۵ قانون اساسی نیز هر چند در مشروح مذاکرات مجلس از قول نمایندگان چندین بار مطرح گردیده که دولت بار مالی را قبول کرده و تقبل نموده است که موضوع را طی نامه‌ای به شورای نگهبان اعلام کند، با این حال به لحاظ فقدان دلیل قانونی، نظر کارشناسی مرکز بر باقی بودن ایرادات مذکور استوار است که در بندهای قبل بیان گردید.

۳۱- تذکرات شورای محترم نگهبان به مجلس تماماً به قوت خود باقی است.

بخش دوم: ایرادات مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام در خصوص انطباق لایحه با سیاست‌های

کلی ابلاغی

۱- ایراد وارد بر بند (۱۱) ماده (۲) با توجه به حذف آن رفع گردیده است.

۲- در خصوص اصلاح صورت گرفته در تبصره (۲) بند (ب) ماده (۳) که ضمن تغییرات، در قالب تبصره (۳) بند (ب) منظور گردیده است با توجه به اینکه مجمع تشخیص مصلحت نظام موارد مغایرت تبصره فوق‌الذکر با ذیل بند (الف) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ را به تفصیل ذکر نموده است، به نظر می‌رسد اصلاح مجلس رافع مغایرت به دلیل اطلاق از حیث زمان باشد اما ایراد مغایرت از حیث اطلاق محدوده کالا و مرجع تصمیم‌گیری همچنان باقی به نظر می‌رسد.

۳-

الف - ایراد تبصره (۳) بند (ج) ماده (۳) که از سوی مرکز تحقیقات نیز به نوعی بیان گردیده بود ظاهراً با اصلاح به عمل آمده رفع گردیده است.

ب - ایراد مجمع بر تبصره (۴) بند (ج) همین ماده نظر به ابقاء تبصره همچنان باقی است.

۴- اصلاح صورت گرفته در خصوص تبصره (۴) ماده (۵) به دلیل تصریح در انحصار فعالیت تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه در امر قرض‌الحسنه به نظر رافع ابهام مدنظر مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد.

۵- مغایرت ماده (۱۳) با جزء (۲-۵) بند (د) سیاست‌های کلی به نظر همچنان باقی است.

۶- ایراد مجمع بر بند (۳) ماده (۱۳) با لحاظ اصلاح جزئی صورت گرفته مبنی بر اضافه نمودن عبارت «از منابع داخلی خود» بعد از عبارت «مشارکت با تعاونی» همچنان باقی به نظر می‌رسد و رافع ایراد نمی‌باشد.

۷- ابهام مدنظر مجمع در جزء (۲) بند (ب) ماده (۱۴) همچنان باقی به نظر می‌رسد؛ چرا که

جایگزینی عبارت «به منظور» به جای عبارت «در ارتباط با» رافع ابهام نمی‌باشد.

۸- نظر به ابقاء و تصویب مجدد ماده (۲) الحاقی، مغایرت مطرح در بند (۸) نامه مجمع همچنان

باقی است. / ۸۰۰۱۷

شماره: ۳۴۷۲
تاریخ: ۱۳۸۶/۱۰/۱۱
پیوست: ندارد

غلامرضا عظیم‌پور
گروه اقتصاد